

Schatullet

Om man åren före stadens brand 1865, vandrade Kungsgatan österut och strävade upp för den då mycket branta kyrkbacken, hade man så gott som nått stadens östra utkant.

Bebyggelsen öster om kyrkan var högst obetydlig, fränsett lasaretsbyggnaderna (senare brandstation och stadsbibliotek).

Snett emot Gamla Gymnasiet fanns dock det gamla "Schatullet", varifrån den raka vägbit utgick, som före pråmkanalens tillkomst år 1838 förband själva staden med östra tull vid Östra stenbrons södra landfäste. Av denna väg kunde man ännu 1955 se en rest å tomten Braxen nr 3 i Haga. Vid tiden för stadens brand fanns den alltså ej utan var ersatt med Kungsgatans förlängning österut över kanalbron och Nygatan i Haga. Gator i vanlig bemärkelse kunde man näppeligen tala om ty det enda, som påminde om en stadsgata, var kalkstensbeläggningen på trottoarerna.

"Schatullet" hade sitt namn efter husets förste ägare, Schatullmästare Johan Rundstedt, f.ö. den siste schatullmästare i Karlstad. Yrket gav honom emellertid så dålig bärning, att han redan i början på 1800-talet nödgades ingå till magistraten med begäran om tillstånd till annan yrkesutövning, nämligen tillverkning och försäljning av speglar.

Assessor Fredrik Lövenheim övertog år 1854 "schatullet", men vid stadens brand 1865 var länsman Carl Robsahm husets ägare, varför det blev denna som vid branden fick upplåta lokaler åt stadens pastorsexpedition.

Fältläkare J.G.Engholm köpte huset år 1866 och sålde det i sin tur år 1873 till Löjtnant Filip Weinberg (förra ägaren till Vidön). Under denna period hyste byggnaden bl.a. värmlandsskalden Gustaf Fröding under dennes sista gymnasieår (1878-1879). Efter Weinbergs död år 1884 köpte grosshandlare J. H. Lindberg gården och sålde den efter 10 år till grosshandlare Alb. Gillqvist, som i sin tur sålde den för ett jämförelsevis lågt pris till direktören Ludvig Martin, en försäljning som Gillqvist ganska snart ångrade sig. Gillqvist ånger tog sig bl.a. uttryck i att han i fortsättningen icke hälsade på gårdens nye ägare.

Ludvig Martin lät omkring sekelskiftet uppföra den stenbyggnad, som ännu begränsar tomten åt öster (vid grindarna till Kungsgatan 4) Byggnaden kallades allmänt " Pasteur", enär den första affären i huset var en mjölkaffär med orden "pasteuriserad mjölk" i stora bokstäver på fönstret. Affären innehades f. ö. av handlande Hedberg,

Zarah Leanders fader, och det var också i familjens bostad där som den kända filmstjärnan första gången såg dagens ljus. I maj 1909 lät Martin riva den gamla schatullbyggnaden och uppföra nuvarande posthuset. Byggnadsarbetet handhades av byggmästare "Korten" och "Lången" (firman Jonsson & Pettersson, ett byggmästarpar, som äldre Karlstadsbor väl minnas. Man såg dem alltid tillsammans, i arbetet och ute på stadens gator, och de drogo uppmärksamheten till sig genom att den ene var ovanligt lång och den andre uppseendeväckande kort i växten. Martin satte i gång sitt stora bygge först sedan han med Kungl. Postverket tecknade ett 10 års kontrakt om postlokal på nedre botten. Årshyran, 10.000 kr. ansågs på den tiden fantastiskt hög. Huset stod färdigt i oktober 1910 och nio år senare övertog postverket helt både hus och tomt.

(Gustafsons Musikhandel flyttade in när huset var färdigt) .